

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Èr banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Diecesa Aradului.

Sub titlu acesta cetim în fascicolul III al „Enciclopediei Române“ următoarele:

I.

Reprivire istorică.

Diecesa ortodoxă română a Aradului datéză de la 1705; s'a format din vechile episcopii a Ienopolei și a Orăđii mari, după imigrarea Sêrbilor în Bănat și Ungaria (1690) sub patriarcul Arsenie Cernoviciu și unirea metropolitului de Alba-Iulia Atanasiu cu biserica Romei (1701). Episcopul de atunci al Ienopolei, Isaia Diacoviciu, își strămută (1705) reședința la Arad și supuse eparchia rom., (care de atunci înainte porțã titlul de eparchia Aradului) jurisdicțiunii metropoliei sêrbești. La eparchia Aradului s'a încorporat apoi și eparchia ortodoxă română a Orăđii mari, care după mórtea episcopului Veniamin Efrem (1695) în urma încercărilor de unire inițiate în părțile Bihariei, nu s'a mai deplinit. Prin acésta ambele diecese cari aparținură jurisdicțiunii vechi metropolii române ortodoxe de Alba-Iulia, deveniră dependente de ierarhia sêrbescă. Prin faptul acesta contrar canónelor bisericii ortodoxe, cari dispun, ca fie-care popor să-și aibă ierarhia sa națională, cât și prin încercările de unire cu biserica Romei, poporul episcopiei Aradului este străpus în o situațiune din cele mai grele. Vêdându-și amenințată credința, limba și naționalitatea, activitatea eparchiei Aradului până la 1864 a fost îndreptată cu deosebire în două direcțiuni și anume: a) a-și conserva și apêra legea strămosescă față de încercările de unire, și b) a lucra la restabilirea stării normale canonice în orga-

nizațiunea bisericii prin despărțirea ierarhică de Sêrbi, și prin reactivarea vechi metropolii ortodoxe române.

După Isaia Diacoviciu a urmat (1710) în scaunul episcopesc Ioan Martinoviciu. Dinsul cedând promisiunii cuprinse în bula papei Clement IX., că îl va institui de episcop preste toți gr. catolicii din comitatele Arad, Bichiș, Zarand și Bihor, și sedus de împrejurările timpului, s'a dechiarat în secret pentru unire cu biserica Romei. Vestindu-se în eparchie scirea despre acésta declarațiune a episcopului a produs mare consternațiune, în fața căreia episcopul s'a putut susține în funcțiunea sa numai după ce s'a justificat, că declarațiunea sa pentru trecere la unire nu a fost seriósă, ci ar fi fost numai simulată, și că o ar fi făcut numai ca să împiedece încercările de unire.

După Martinoviciu a urmat la anul 1720 Sofroniu Ravanovici. Sub dinsul au trecut la unire mai mulți preoți din Biharia. De aceea următorul său Vincențiu Iovanoviciu (1726—1731), ca să împiedece lățirea unirii, a întreprins cu concesiunea curții din Viena, o visitațiune canonică în Biharia, luptând cu mari greutateți. Dintre aceste amintim, că episcopul rom.-cat. al Orăđii mari, contele Csáky Imre, care a funcționat și ca comite suprem al comitatului Bihor, auđind de planul lui Iovanoviciu, i-a ieșit înainte și l-a pândit la podul dela Zerind, cu scop să-l prindă și să-l siléscă să trecă la unire. Lui Iovanoviciu i-a succes însă să trecă neobservat și să între în Biharia. Ajuns la Oradea mare și obținând asistență militară dela baronul Sulzer, comandantul armatei imperiale, a călătorit întrégă Biharia și i-a succes a converti la ortodoxie 178 de preoți trecuți la unire.

După Iovanovicu a urmat (1731) I s a i a A n t o n o v i c i u. Sub dînsul s'au continuat încercările de unire în Biharia prin vicarul episcopesc rom. cat. al Orăđii mari, Paul Forgács, căruia — după scriitorul rom. cat. Nilles — i-ar fi succes a căștiga de nou pe cei 178 de preoți convertiți la ortodoxie și cu dîșșii împreună ar fi trecut la unire 147 de comune românesce din Biharia. Încercări de unire s'au făcut și în comitatul Arad unde au întimpinat însă cea mai mare rezistență, din care cauză locotenența regescă a dispus sub datul 3 Iulie 1744, ca autoritatea comitatului Arad să prindă pe toți călugării, cari propagă în popor învățături mincinoșe. În butul acestei dispozițiuni unirea nu s'a putut propaga în Arad. Din contra au fost casuri multe, în cari rom. catolici treceau la biserica gr.-orientală. Spre a evita și împiedeca treceri de acéstă natură congregațiunea comitatului Arad a luat (1747) dispozițiunea, că „după ce mulți au trecut dela adevărata religiune (rom.-cat.) la religiunea eretică (gr.-or.) pe toți aceia autoritățile să-i prindă, și să-i țină în temniță până atunci, până când vor învăța și să vor declara pentru dogmele bisericii rom.-catolice.“ Cu tóte acestea clerul și poporul rămase statornic în legea strămoșescă; și autoritatea comitatensă raportă sub datul 19 Oct. 1749 locotenenței regesci, că în comitatul Arad nu sunt gr.-catolici.

La 1851 a urmat S i n e s i u J i v a n o v i c i u, care a fost un episcop zelos, și a guvernat eparhia cu mult tact și cu multă înțelepciune timp de 18 ani. Pentru a întări poporul în credința strămoșescă a întreprins visitațiuni canonice în tóte părțile eparchiei; și în Biharia i-a succes a converti la ortodoxie 60 de preoți trecuți la unire; ér pentru promovarea despărțirii ierarhice de Sêrbi a introdus în administrațiunea eparchiei limba româună; a emis circulare și pastorale în limba română și în locul cărților bisericesci slavone, cari se aduceau din Rusia, a introdus cărți româneșci, aduse din Țera Românescă.

Sub episcopul P a c h o m i u K n e z e v i c i u, (1770—1783) eparhia a fost silită să-și apere autonomia față de ingerința autorității comitatense în afacerile interne ale bisericii și să se lupte cu încercările de unire, inițiate din partea autorității politice. Regulându-se dotațiunea preoțimii prin așa numitul „decret illiric“, când s'a publicat acel decret în congregațiunea comitatensă, comitatul a luat hotărîrea, că numai acei preoți sunt scutiți de contribuțiune, cari au ca beneficiu preoțesc o întregă se-

siune de pămênt; ér ceialalți nu numai că nu sunt scutiți de contribuțiune, din contră sînt datori a face robotele întocmai ca și iobagii. S'a ingerat apoi comitatul și în privința sêrbătorilor orientale, și au fost casuri, că credincioșii bisericii ort. rom. au fost siliți să țină și sêrbătorile bisericii apusene, ér la 1774 comitatul a cerut dela guvern a se scóte din folosința bisericii ort. calendariul vechiu Iulian. La inițiativa comitatului și cu ajutor din vistieria țerii s'a zidit în orașul Arad (1775) o biserică gr.-cat. și (1783) guvernul țerii a oprit importarea de cărți bisericesci din Țera Românescă.

După Knezevicu a funcționat scurt timp (1784—1786) ca episcop P e t r u P e t r o v i c i u ér dela a. 1786—1815 P a v e l A v a c u m o v i c i u. Sub dênsul s'a întemplat resboiul cu Francia (1793—1815), pentru care preoțimea și nobilii români au adus mari sacrificii în ómeni și în bani, contribuind fiecare preot cu un ostaș provêdut cu cal și întregă armătura, ceea ce după împrejurările de atunci costa suma de 144 fl. Avacumovici a contribuit spre acest scop suma de 5000 fl., ér nobilii români în proporțiunea averii după sistemul și împrejurările de atunci. De asemenea s'au înrolat pentru acest resboiu mulți Români și ca voluntari. În urma acestor sacrificii împêratul Francisc I. a dispus la a. 1812 a se înființa în Arad o preparandie cu limba de propunere românescă, în care să se pregătêscă învățatori pentru șcólele elementare româneșci. După deschiderea preparandiei (1813) și după ce la 1822 s'a deschis și institutul teologic gr.-or. român, s'a format un puternic curent pentru despărțirea ierarhică de Sêrbi. În fruntea acestui curent s'a pus Moise N i c ó r ă, profesorii dela preparandie și alți inteligenți, luptând cu cele mai mari greutăți ce se ridicau în contra acestei vechi dorințe a Românilor din partea ierarhiei sêrbeșci. Din cauza acestui curent scaunul episcopesc după mórtea episcopului Avacumoviciu (1815) nu s'a deplinit timp de 14 ani, și anume, până la a. 1829, când s'a instituit de episcop român, archimandritul din mănăstirea Bezdinului, N e s t o r I o a n o v i c i. Fiind dînsul în e-tate de 70 ani, în anul următor 1830 muri; ér după mórtea dînsului scaunul episcopesc a rămas vacant până la a. 1835.

În timpul vacanței scaunului episcopesc, și cu deosebire între a. 1825—36 au trecut la unire un număr de preste 10.000 de credincioși din 14 comune aparținêtoare la comitatul Aradului. Propaganda pentru unire s'a continuat și după ce la dorința cle-

rului și poporului eparchiei s'a instituit de episcop profesorul dela institutul teologic gr. or. român din Arad G h e r a s i m R a ț (1835—1850.) Cu toate acestea sub dânsul s'a preparat terenul pentru despărțirea ierarchică. Evenimentele dintre anii 1848 și 1849, pre cum și greutățile ridicate de ierarchia sârbescă și după acest timp, au amânat realizarea acestei dorințe până la a. 1864, când în urma unei lupte, purtată de biserica română în frunte cu episcopul și mai târziu mitropolitul A n d r e i Ș a g u n a, episcopul Aradului P r o c o p i u I v a c i c o v i c i u, (1850—1873), frații Andreiu și Antoniu M o c s o n y i, Vincențiu B a b e ș și alți fruntași din cler și dintre mireni, s'a decretat despărțirea ierarchică și reactivarea metropoliei române prin altissima rezoluțiune din 12/24 Decembre 1864, și s'a înarticolat în legile țerii prin art. IX din lege din 1868. Prin faptul acesta și-a redobândit eparchia Aradului starea normală canonică, și s'a organizat pe baza statutului organic al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria. La 11/23 Nov. 1873 a fost ales episcop în Arad M i r o n R o m a n u l. Dînsul funcționează numai până în 15/27 Dec. 1874, când fu instituit de Mitropolit. La 3/15 Febr. 1875 a fost ales episcop I o a n M e ț i a n u.

(Va urma)

Cuvântare

la Dumineca a patra din post.

„Duch mut și surd, e. îți poruncesc, eși dintr'ensul și de acuma să nu mai întri într'ensul“. Ev. Marc. IX 25.

Atât surzimea, cât și muțimea omului, sunt niște pedepse fâite grele. Despre acesta ne convingem chiar și din cuprinsul evangheliei de astăzi, când un tată aducând înaintea lui Christos pre fiul său nefericit, care era îndrăcit, surd și mut, îl rugă scâldat în lacrimi, și cu genuchii plecați, ca să aibă milă de el, să-l vindece și să-i ajute. „Ajută-ne nouă fiindu-ți milă de noi!“¹⁾ strigă tata nenorocitului fiu.

În adevăr omul și într'una și într'altă stare de asemenea natură, este lipsit mai vârtos de acele bunătăți sufletești, pre care ni le întinde s. maica noastră biserică în toate împrejurările vieții pământești, spre mântuirea noastră sufletescă.

Cel ce are darul auzului, ascultă cu plăcere cuvântul lui Dumnezeu, se îndulcește de el și de mijlocele rânduite de biserică spre mântuirea lui, și dacă duchul lui din lăuntru nu e surd — plécă mângăiat din casa lui Dumnezeu, linișcit în conștiința lui și împecat cu Dumnezeu și semenii săi; din contră, totă viața și

tôte cele din prejma lui, — le privește cu nepăsare și recelă.

Eră cel ce are darul vorbirei — dacă duchul lui din lăuntru nu e mut — își împărtășeste vederile, sentimentele și durerile față de Dumnezeu, în casa lui cea sfântă și față de semenul său, în călătoria acesta pămîntescă; din contră, toate aceste sînt înădușite într'ensul ca gazurile suterane, ce nu pot isbucni și așa neputînd comunica nici cu Dumnezeu nici cu ómenii cele simțite, rămâne aruncat în mâinile sortii vitrege, și nebănuit, de cele ce se întemplă în giur de sine și în lumea largă.

Grele, într'adevăr grele lovituri și certări dela Dumnezeu sînt acestea pentru om! Dară iub. mei ascultători, eu cunosc și mai grele, care slujesc spre vătămarea lui Dumnezeu și spre ruina și surparea de aprópelui Atari certări dela Dumnezeu sînt spre pildă, când unul e înzestrat cu darul auzului și totuși nu aude, și când altul are darul vorbirei și totuși nu vorbește. Duch mut și surd se găsește și într'unul și într'altul.

Cred, că nu veți abusa mai vârtos de darul auzului ce-l aveți, când acuma dorind să scot duchul cel mut și surd din cei ce se găsește, voi vorbi I. despre surdimea și al II-lea despre muțimea păcătoasă a omului. Deci „de are cineva urechi de auzit, să auză!“²⁾

1.

Unul, dintre cele mai prețuite daruri dumnezeesti este auzul. Și eată, minunea minunilor, că și pre lângă acest dar, îl vedem pre om surd față de supunerea, ascultarea, urmărirea și mărturisirea, celor descoperite prin Dumnezeu neamului omenesc; nu altcum și față de tot ce se ține de destinațiune, scopul supram al omului, față de rescumpărare, de mântuire, de nemurire și vecinicie.

De surdimea păcătoasă, omul a pățimit îndată la facerea lumii. Dumnezeu vorbi cu Adam și Eva și fi face băgători de seamă, ca să asculte poruncile lui: „Și Iehova Dumnezeu porunci omului, dicînd, din tot pomul, carele este în raiu să mănânci, numai din pomul cunoștinței, bine-lui și al răului, să nu mănânci, că ori în ci și vei mîncă dintr'ensul, cu mórte vei muri.“³⁾ Dar așa se vede că lor nu li-au prea păsat și nu au ascultat, de porunca și admoniarea binevoitoare a lui Dumnezeu; pentru-că Eva a lucrat togma din contră mai bucuroș au ascultat de diavolul și de glasul amăgitor al ispititorului și mai mult s'au gândit la dulcéța fructului, decât la porunca lui Dumnezeu. „Și luă ea din fructul lui (pomului) și mîncă; și dete și bărbatulului ei împreună cu dînsa și el mîncă.“³⁾

Cain își astupă urechile înaintea voacii lui Dumnezeu „Și Iehova dîse cătră Cain: unde-avel fratele teu? Și el îi răspunse nu știu!“⁴⁾

Dumnezeu prin proroci, inzestrați de sus cu te-

²⁾ Marc. VII. 16.

³⁾ Moise II. 16.

³⁾ I. Moise III 6, 7.

⁴⁾ Ibid. IV. 19.

¹⁾ Marc. IX, 22.

mere de Dumneșeu, prevesteste venirea lui Mesia și printr'ânșii provocă omenimea, ca să pregătască calea Lui „Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.”⁵⁾

Și omul ce lucrează? Române surd, față de descoperirea dumneșească.

Moise, ca și un sol trimis dela Dumneșeu să duce la Faraon, cu niște porunci de împlinit. Și Faraonce face? Se impetreste în inima lui. „Ear inima lui Faraon se învërtoșă, și el nu ascultă de dênșii după cum li spusese Jehova.”⁶⁾ Ca o dreaptă respălțire urmară apoi pretotindenți asupra Egiptului plage preste plage crâucene. Tôte apele din fluviu se prefăcără în sânge. Și peștii cari erau în fluviu muriră, și fluviul se imputi; și Egiptenii nu putură bea apă din fluviu, și era sânge în tot pământul Egiptului.⁷⁾ Și eșiră brôște, încât acoperiră pământul Egiptului.⁸⁾ Și o mulțime mare de mușci rele veniră asupra ómenilor și asupra vitelor; tótă pulberea pământului se prefăcu în mușci în tot pământul Egiptului.⁹⁾ Și veni mare mulțime de musca cânelui în casa lui Faraon și în casele servilor sei și în tot țirutul Egiptului; se strică pământul de musca-cânelui.¹⁰⁾ Și se făcu ulceri cu besici, eșind la ómeni și la vite.¹¹⁾ Și grindina lovi în tot pământul Egiptului totul de pe câmp, de la om până la dobitoc mai lovi și tótă earba câmpului, și strică toți pomii de pe câmp.¹²⁾ Și inul și orzul fură bătute, că orzul, înspicase, și inul înflorise.¹³⁾ Și ele — locustele — mâncară tótă earba pământului și tôte fructele pomilor, pre cari grindina le mai lăsase: nu rămânea nimic verdétă pe lemne, nici în earba câmpului, în tot pământul Egiptului.¹⁴⁾ Și se făcu întunerec fórte mare preste tot pământul Egiptului, trei zile. Nu se vedea unul pre altul, și nimenea nu se scula din locul său trei zile.¹⁵⁾ Și la mezul noștii bātu Jehova tot ánteiu născutul lui Faraon care ședea pe tronul lui, până la ánteiu născutul captivului din închisóre și tot ánteiu născutul vitelor. Și Faraon se sculă în noștea aceea, el și tôte slugile lui și toți Egiptenii, și se făcu bocet mare în Egipt; că nu era casă, în care să nu fie mort.¹⁶⁾ Așa Jehova aruncă pe Egipteni în mijlocul mării. Și întorcându-se apa înapoi, acoperi caréle și pre călăreșii din tótă óstea lui Faraon, cari intraseră după Israeliți în mare; nici unul din trânșii nu mai remase.¹⁷⁾

Cele șee porunci dumneșești, între trăsnete și fulgere înfricoșate, se publicară în muntele Sinai prin Moise înaintea poporului lui Israil. „Și tot poporul vedea tunetele și fulgerile și sunetul trîmbișei și muntele fumegând.”

Și poporul lui Israi ce face? Le ascultă numai cu urechile trupești, dar nu cu cele sufletești; pentru-că în butul tuturor semnelor înfricoșate, mai apoi silește pe Aron ca să-i facă idoli și adunând inelele de aur dela fetele și muierile israelitene, își făcu un vișel de aur, căruia se închină ca lui Dumneșeu. „Să adună poporul în împregiurul lui Aron, și îi dișe: Scólă-te! fă-ne șei, cari să meargă înaintea noastră; că ce s'au întemplat cu acel om, cu Moise, care ne-a scos pre noi din pământul Egiptului, nu știm.” Și tot poporul scóse toți cerceii ce de aur, cari aveau ei în urechile lor, și-i aduseră lui Aron; carele luându-i din mânilor lor, după ce cu dalta făcu formă, li făcu lor un vișel turnat.²⁰⁾

Când a sosit plinirea vremii, — se arétă în lume, I s u s, M â n t u i t o r i u l l u m e i. El învață, vindecă, face minuni preste minuni, prin cari își arată Dumneșeierea sa.

Ear fariseii și cărturarii poporului — ce fac? Rémân și mai departe surđi. Și în îngânfarea lor batjocorind pre Christos, se întrebă: „Cine dintre noi se mai asculte de el?!”

Urmă pogorirea „Duchului sfânt.” „Și s'au făcut fără de veste din cer sunet, ca de suflare de vifor, ce vine repede, și a umplut tótă casa unde ședea. Și li-sau arétat lor limbi împărțite ca de foc și au șeșut pre fiește care din ei. Și s'au umplu toți de Duch sfânt, și a început a grăi într'alte limbi, precum le da lor Duchul a grăi.”²¹⁾

Și apoi Atenienii — ce fac? La intrarea lui Pavel în Atena, unii rîd de cuvântarea lui primă. Ér óre-care din Epicuri și din Stoicii filosofi se pricea cu el; și unii îi dișea: óre ce voește acest spermolog (sămănător de cuvinte) se grăescă? ér alții; se pare că de străini Dumneșei este vestitor.²²⁾

Étă Iub. mei Ascultători, câte semne și minuni a arétat și a descoperit Dumneșeu, ca să străbată în urechile omului, și omul totuș a rămas surd. Ne mirăm de surđimea omului față de acestea mai ales când gândim și vedem șilnic, cum vine în contradicere cu faptele ce le urmărește.

Cu ce placere ascultă, dacă aude că în cutare ținut este vre un vrejitor. Plécă pre ângă ori ce jertfă și în ruptul capului, fără ca se fie convins, că va avé vre un căști g sau folos. Ascultă cu plăcere tôte defăimările ce să r ostesc contra bisericeii și s-telor ei institușioni.

Nefericitul de om, crede că nu vatămă pre Dumneșeu, prin unele, ca acestea. Ași dori, ca în adevér mai bine se fie surd, de cât să asculte nebuniile corumpătóre de suflete omeneshi.

Om, ascultă el și cuvântul lui Dumneșeu despre mântuire și oséndă; dară cum? Nu din inimă, ci din nepăsare. Iși astupă urechile, ca Tesalonicenii de naintea cuvântării s. Apostol Pavel.

Dumneșeu să ferescă pre tot omul de surđimea pécătósă; pentru-că vedură-și cine pătimește de ea, acela

⁵⁾ Ev. Marc. I. 3.

⁶⁾ II. Moise VII. 13.

⁷⁾ Ibid. 21. 22.

⁸⁾ Ibid. VIII. 6.

⁹⁾ Ibid. 17.

¹⁰⁾ Ibid. v. 24.

¹¹⁾ Ibid. c. IX. 11.

¹²⁾ Ibid. v. 25.

¹³⁾ Ibid. v. 23.

¹⁴⁾ Ibid. c. X. v. 15.

¹⁵⁾ Ibid. v. 13.

¹⁶⁾ II. Moise XII. 29. 30.

¹⁷⁾ Ibid. c. XIV. 28.

²⁰⁾ Ibid. v. 4.

²¹⁾ Fapt. Apost. II. 2. 34.

²²⁾ Fapt. Acost. XVII. 48.

nu mai p^ote avea nădejde de bine și de mântuire în ceea laltă lume, mai ales dacă surđimeea aceea este împreunată, bunăoră ca la îndrăcitul din s. Evangelie de astăzi — și cu muțime; despre ce în partea.

II.

Iub. Asc. Față cu auzul, nu mai puțin însemnat dar dela Dumneđu este și darul vorbirei. Omul, carele este înzestrat cu acest dar, p^ote că nici nu îl știe apreția după merit; pentru-că dacă l'ar ști apreția, neîndoit că l'ar și întrebuița spre scopuri mai folositoare, decum îl întrebuițeză. Bunăoră, în locul ănteiu nu l'ar vătămă pre Dumneđu, cu muțimea p^ocăt^osă. În s. Evangelie de astăzi audiră-ți, că fiul acela, a avut și duch mut. De aceea a đis Christos: „Duch mut... ieși dintr'ensul!“ Așa dară de ac^osta muțime și de acest duch. mut e sălășluit alt om, când nu-l laudă și preamărește pre Dumneđu, făcătorul ceriului și al pământului..

Revărsatul zorilor; strălucirea s^orelui și cântările cele melodi^ose a-le paserilor dimineața ne trezesc din amorțelă, ca și omul să-l laude pre Dumneđu, și să-i dea mulțăm^orită, că l'au redeșteptat vesel, sănetos și renoit în puteri spre o vieță și lucrare nouă în lupta vieții de t^ote ădilele.

Ără omul, ce face? Se sc^olă din așternut, ca animalul cel mut; rămâne mut preste ă și nu cinstește pre Dumneđu cu rugățiunea de demin^oța, de ameazăzi și de sara, și nici macar cu un cuv^ont de „D^omne ajută“ nu chiamă întru ajutor, numele lui cel mare, înalt și sfânt.

Muțimea p^ocăt^osă provine de acolo, că ne lipsește evlavia adev^orată în cele dumnezești, avem credință slabă; nu cun^oștem și nu voim a ne îndeletnici în religiunea ortodoxă și omul creștin în cerbicia sa chiar și datorințele creștinești, ce le are față de mântuirea sufletului s^ou și față de iubirea de ap^oropelui le aruncă asupra preotului cugetând întru sine, că numai și numai preotul este dator a moralisa, a îndrepta, și a pov^oțui pre cel rătăcit în calea lui Dumneđu.

Ce sinamăgire! D'apoi că, cum vorbim despre multe lucruri de nimica, pentru ce să nu putem vorbi și încă mai bucuros, despre treburi folositoare pentru binele nostru vremelnic și vecinic.

„Ceriurile spun mărire^o lui Dumneđu!“²³⁾ ără omul nu vrea să vorbescă despre asta ci despre alta. Prin duchul muțimei lui p^ocăt^ose paș de paș defaimă preoțimea. În nepriceperea lui gândește, că lumea îl ține de înțelept dacă lucr^oză astfel, ba chiar și d^onsul s^o ține de atare dacă nu împlinește ceea ce ăce preotul. Durere, dar în adev^or caută se mărturisim, că spre surparea mai ales a caracterului nostru confesional, de ac^oești potcași s^ont mai mulți, de cât ciuperci pădurețe în s^osinul pădurii.

S. scriptură demăndă: „Se iub^oști pe deap^orop^olele teu, ca însuși pre tine.“²⁴⁾

Față de iubirea ac^osta, o muțime p^ocăt^osă arată

omul când trece cu vedere atacurile nedrepte, ce le împ^oșcă cineva, în on^orea deap^oropelui.

O muțime p^ocăt^osă dovedește omul, când cineva să află într'o incurcătură mare, s'au într'o primejdie, și put^ond face se-l sc^otă din ea, nu-l sc^ote.

O muțime p^ocăt^osă arată omul, când mărturisindu-se retace p^ocatele cele mai grele când spune, că au p^ocătuit cu gura, dar nu spune, că a împ^ons și pre alții la p^ocate prin exemplul și sfatul lui cel rău. „Atunci merge și ia alte șapte duchuri mai rele, dec^ot sine, și întrând ăocuesc acolo și se fac cele de pe urmă ale omului a-aceluia mai rele, dec^ot cele dintăiu.“²⁵⁾

O muțime p^ocăt^osă arată omul, când mărturisește str^omb.

O muțime p^ocăt^osă face omul, când umblă în ase cuns spre surparea vre unei case sau familie.

O muțime p^ocăt^osă comite omul, când pe de-afurișul, dă sfaturi violene asupra deap^oropelui s^o fure, se ucidă, sau să facă alte răutăți.

O muțime p^ocăt^osă comite omul, când ca părinte, nu învață pe fi sei, se urmeze poruncilor biseric^oști și nu i dogenește pentru faptele cele rele. „Pe de p^oșește pre fiul t^ou, când încă este nădejde și sufletul t^ou s^o nu poftescă m^ortea sa.“²⁶⁾

O muțime p^ocăt^osă dovedește omul, când întru ascuus, primește sfaturile ereticilor asupra creștinilor și în tovrășie cu ei lucr^oză în protiva Bisericeii, și a can^onelor sfinților părinți.

După ce ar^ostai în câte chipuri să ivește muțimea p^ocăt^osă să împune de sine întrebarea, că ce stare și ce urmări p^ote să aibă omul? Duchul cel mut și surd rămâne într^onsul și mai departe, îl zdrobește, îl frământă, îl uscă, îl scutură, îl tăvăleşte, îl aruncă în foc și apă, ca pre îndrăcitul din s. Evangelie de astăzi, cu scop v^odit ca să-l p^oză pentru totdeauna.

Iub. Asc. ! Acuma e timpul priincios și binevenit pentru omul stăruit de duchul mut și surd, ca să se mântuiescă. Rugăciunea și postul sunt mijl^oce puternice de a isgoni dracii. „Cu nimica să nu p^ote să sc^otă, fără numai cu rugăciunea și cu postul“²⁷⁾ ăce s. Evangelie de astăzi. Sîrguiți-ve dar a împlini și una și alta pentru mântuirea sufletelor v^ostre.

Ascultați ce ăce s. scriptură: „Inima celui înțeleg^otor căștigă știința și urechia înțelepților caută știință. Darul omului îi face loc și-l aduce înaintea celor mari.“²⁸⁾

Folositi darul auzului, și al vorbirei spre scopuri bune. menite și lăsate dela Dumneđu. Ascultați, vorbiți și urmăriți cuvintele, învățăturile, faptele și pildele cele bune și nu cele rele. „Judecați. judecată adev^orată și ar^otați îndurare și compătimire unul altuia, și pe veduvă și pre orfan, pre străin și pre s^orac nu asupriți! Și în inimile v^ostre unul altuia rele nu plănuiți.“²⁹⁾

²³⁾ Luca XI, 26.

²⁴⁾ Prov. XVIII, 18.

²⁵⁾ Marc. IX, 40.

²⁶⁾ Prov. XVIII, 15, 16.

²⁷⁾ Zach. VII, 9, 10.

²³⁾ Ps. XIX, 1.

²⁴⁾ Mat. XXII 39.

„Duch mut și surd; eu îți poruncesc: ieși,“ des-
tupă-ți urechile spre ascultarea celor bune, și deslăgă-ți
limba spre mărirea lui Dumnezeu.

„Audiți până la marginile pământului. Cei puternici
plecați-vă! Că dacă îl veți auzi și Lui vă veți pleca —
cu noi este Dumnezeu și va fi în veci. Amin

Ioșif-Ioan Ardelean.

D I V E R S E.

* *Deputați din cler* pentru sinodul e-
parchial aradan în cercurile aparținătoare la juris-
dicțiunea consistoriului eparchial din Arad au fost aleși
următorii domni și anume:

În cercul Arad Moise Bocșan protopresbiter
în Arad. În cercul Vinga: Ignatiu Papp protopres-
biter, asesor consistorial în Arad. În cercul Birchiș: Au-
gustin Hamsea protosincol, director seminarial în Arad.
În cercul Chișineu: Dr. Ioan Trailescu protopres-
biter în Chișineu. În cercul Giula: Vasiliu Mangra
ieromonah în Arad. În cercul Lipovei: Voicu Ham-
sea protopresbiter în Lipova. În cercul Timișoara: Dr.
Traian Putici protopresbiter în Timișoara. În cercul
Chisăteu: Ioșif Grădinaru protopresbiter în Belint.
În cercul Banat-Comloș: Paul Miulescu protopres-
biter în B.-Comloș. În cercul Radna: Vasile Beleş
protopresbiter în Radna. În cercul Șiria: George Popo-
vici protopop în Șiria. În cercul Halmagi: Ioan Groza
protopop în Halmagi.

* *Instrucție din igiena școlară.* Ministerul
de culte și instrucție a adresat către toate direcțiile
școlare din Austria un emis cu instrucțiuni provisorii
pentru docenții însărcinați cu predarea învățământului
din somatologie și igiena școlară pe la institutele peda-
gogice de ambe sexe. În aceste instrucțiuni se atrage a-
tențiunea specialistilor docenți mai cu samă asupra eser-
cițiilor gimnastice, cari sunt privite ca mijlocul cel mai
apt, pentru a deștepta în tinerețe curajul chibzuința și
stăpânirea de sine. Totodată li-se impune docenților, de
a evita tot ce ar pute răspândi științe închipuite medi-
cinale. Procedurile patologice se nu se tracteze în mod teo-
retic mai presus de priceperea elevilor. Învățământul se
fie preste tot intuitiv.

* *Recolta viilor și livezilor în România
în anul 1896.* — Serviciul statistic al ministeriului de
agricultură publică un tablou asupra evaluațiilor pe
județe a întinderii și recoltei viilor și livezilor de pruni
în anul 1896. Estragem din acest tablou următoarele țifre:
Întinderea viilor plantate este de 143,7740 hectare, care
se repartisează astfel: județul Dolj cu 17,080 hectare;
Putna cu 19,330 hectare; Râmnicu-Sărat cu 10,730 hec-
tare; Vâlcea cu 9,310 hectare; Romanți cu 8,690 hec-
tare; Teleorman cu 7,280 hectare; Mehedinți cu 6,580
Tecuți cu 6,540 hectare; Gorj cu 5,940 hectare; Covor-
ului cu 5,530 hectare; Tutova cu 5,380 hectare; Vlașca
cu 5,310 hectare; Tulcea cu 5,250 hectare; Iași cu 5,210
hectare; și Ilfov cu 4,170 hectare; în celelalte județe întin-
derea viilor variază între 3000, 1000 și până la 200 hectare.

Producțiunea vinului a fost de 4,637,800 hectolitri
ceea ce revine la o mijlocie de 32,2 hectolitri de hectar.
Valoarea totală a vinului a fost de 38,570,000 lei adică o
mijlocie de lei 8.33 de hectolitru.

Livezile de pruni ocupă în totă țera o întindere de
51,020 hectare care se repartisează pe județe astfel: Pra-

hova cu 7,830 hectare; Dâmbovița cu 7,390 hectare;
Vâlcea cu 6,380 hectare; Argeș cu 6,330 hectare; Muscel
cu 5,310 hectare; Gorj cu 4,930; Mehedinți cu 4,120
hectare; Buzeu cu 4,020 hectare; Olt cu 1,400 hec-
tare și Râmnic-Sărat cu 1,190 hectare. În celelalte ju-
dețe întinderea livezilor este inferioară, afară de Brăila,
Constanța, Covuruii, Tulcea și Vlașca unde nu sunt de
loc livezi de pruni.

Producțiunea țuicei a fost de 967,250 hectolitri,
ceea-ce revine la o mijlocie de 18,6 hectolitri de hectar.
Valoarea acestei recolte este de 5,427,650 lei, ceea-ce dă
o mijlocie de lei 5,61 de hectolitru.

* *Microfonograful.* Dl Frantz Dussaud, profe-
sor la facultatea de științe din Geneva, a inventat nu
aparatură foarte interesant, un fel de „amplificator de sunete“,
botezat de dânsul microfonograf.

Microfonograful e pentru urechiă ceea-ce e microsco-
pul pentru ochi; el permite a se distinge cele mai mici
freămete ale materiei, după cum microscopul ne ajută
să vedem lucruri pe cari cu ochiul liber nu le putem
observa.

Aparatură acesta e o lupă sonoră, care deschide cer-
cetărilor un câmp larg de explorație. După micrografie
vom avé microfoniografie, căci aplicațiunile noului aparat sunt
foarte numeroase

Cu ajutorul microfonografului, nu numai că se pot
auzi și studia cele mai mici șgomote ale organelor să-
nătoșe sau bolnave, dar' înșiși surzii și surdomuții vor
pute să audă.

Ce este microfonograful? E un fel de fonograf,
care amplifică enorm sunetele produse. Instrumentul e
compus de două aparate distincte: înregistrator fonogra-
fic și repetitor amplificator de sunete.

Înregistratorul e un fonograf puternic cilindru ori-
sontal, ce se mișcă regulat; cilindru are un înveliș de
cără, d'asupra căruia e acul ce gravază semnele acustice
pe materia môle. Acul e pus în mișcare de o membrană
electrică și de electro-magneți. Sistemul se deosebește
absolut de al lui Edison, în ceea ce privește micile lui
piese constitutive. Pentru a înregistra sunetele pe cără,
se pune pe organul supus examinării un microfon, care
adună sunetele și le transmite, cu ajutorul micilor elec-
tro-magneți, membranei elastice a fonografului și, de aci,
acului. Curentul electric pôte fi cât de energie fiind-că
e produs, după voință, de o pilă de 1—60 elemente cu
sulfat de mercur. Dispozițiunea acăsta dă o mare inten-
sitate sunetelor transmise de microfon membranei vibrante
a instrumentului fonografic. Astfel, cu ajutorul acului, su-
netele se imprimă adâne în cără, ceea-ce asigură repro-
ducerea lor fidelă și puternică.

Cu acest instrument e foarte ușor să se pue în evi-
dență variațiunile bătăilor inimii. Când se produce la un
om sănătos o crisă de palpațiuni, imediat microfonul,
aplicat de piept, în dreptul inimii, notază ritmul și in-
tensitatea bătăilor. Instrumentul le gravază și ele pot fi
apoi reproduse, când voim, cu aparatul repetitor.

Dl Dussaud a înregistrat, în chipul acesta, schim-
bările de ritm ale inimii unui artist când începe să cânte,
ale unui orator când pronunță primele cuvinte ale dis-
cursului, etc. Așa dară e posibil să prindem și să păș-
trăm, nu numai cântecele și discursurile, ci și mișcările
emotive, mișcările gândirei.

Când un poet citește niște versuri pasionate, inima
fi bate mai repede și aparatul întregistrează bătăile repezi;
așa dară, emoțiunea, pasiunea, cu un cuvent starea ini-
mei se înscriu în aparat. Peste o lună, peste deuce ani,
punând în mișcare aparatul, acesta ne spune emoțiunea
trecută; instrumentul întesază deci foarte mult pe psi-
chologi.

Cu noul aparat se pot înregistra și „sgomotele gândirei.“ În orele de mare activitate cerebrală, afluxul sângelui în creier produce o serie de sgomote pentru cari cutia craniană, căpățina, e ca un resonator. D. Joubert ținea, nu de mult: „Gândirea e un sunet imperceptibil pentru urechi: sunetul acesta e, pôte, o armonie misterioasă și dulce care umple locurile necunoscute, unde ea se agită și unde se petrec fenomenele psihice și telepatice.“ Cu ajutorul microfonografului, se va puté studia gândirea, căreia i se pôte măsura forța și durata.

Din punct de vedere medical, diagnosticul nu mai e trecător. Profesorul de patologie va fi în stare să facă pe ascultătorii lui să audă toate sgomotele normale și anormale ale corpului omenesc. Practicianul le va păstra și le va studia variațiunile.

În natură sunt și alte sgomote cari nouă ne scapă: vibrațiunile solului, vibrațiuni vagi, puțin determinate. Și acestea vor fi înregistrate. Naturaliștii vor avé un instrument practic pentru a studia micile și imperceptibilele sgomote pe cari le produc insectele prin funcțiunea organelor lor.

Microfonograful nu numai că înregistrează vibrațiunile, dar le și mărește, dându-le o intensitate cât se pôte de mare. Acesta se obține cu ajutorul repetitorului.

D. Dussaud ia tubul de cêră gravată, obținut cu aparatul înregistrator, și-l pune pe un alt fonograf, prôvedut cu un ac fixat pe o membrană vibrătoare. Când se învêrte cilindrul, acul atinge toate semnele făcute pe cêră și, cum se mișcă de colo până colo, face membrana să vibreze. Pe membrană e aședat un mic microfon, prin care trece un curent electric puternic de 1—60 elemente cu soluție de mercur. Curentul vine dela microfon la un cornet analog cu al telefonului lui Boll. Amplificarea sunetelor nu e de cât energia curentului electric.

Dovadă că sunetele pot fi amplificate, cât se pôte de mult, e faptul că ele pot fi audite și de surdi. Sunt surdi cari n'aud vorbele, ori-cât de tare ar fi ele spuse; dă, însă, acestui surd cornetul microfonografic și el va auzi imediat.

D. Dussaud a făcut o serie de experințe cu Marsiliesa. Cu ajutorul aparatului lui, — chiar și cei mai surdi ômeni au putut auzi cântecul acesta.

Microfonograful va micșora surditatea. Facultățile auditive slăbesc din ce în ce prin lipsă de exercițiu

Microfonograful deșteptă, prin o gimnastică auriculară, organele adormite și inerte.

Cu ajutorul acestui aparat se pôte reproduce un discurs pe care-l pot auzi forțe ușor peste 10.000 de ômeni. E o voce amplificată, o voce de uriaș, care străbate distanțe considerabile!

Concurs.

Conform ordinațiunei Veneratului Consistor gr. or. Oradan dto 18 Faur (2 Martie) a. c. Nr. 299/43 B. 1897 pentru îndeplinirea parohiei vacante de classa a II-a din K. Tarian, se escrie concurs cu termin de alegere pe 15/27 Aprilie 1897.

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială cu trei chilii, cămară, pivniță, și intravilan prețuită în 75.; 2) 22 jugere pământ arător prețuit în 440 fl.; 3) birul preotesc 20 cubule bucate jumătate grâu jumătate cucuruz 100 fl.; 4) stólele anuale după calculul mediu alor 5 ani din urmă 120 fl. — de tot 735 fl. v. a.

Sé observă ca contribuțiunea după pământul parochial are a-o solvi preotul alegând.

Mai departe în sensul §-lui 8 din Regulamentul congregual pentru parohii din venitul parochial jumătate com-tepe vèduvei preotese și orfanilor până la 12/24 Faur 1898.

Tot asemenea vèduva preotésă și orfanii vor rema-

nea în casa parochială până la 1-a Septembrie 1897 având alegândul preot până la terminul susindicat a-sé îngriji însuși de locuință.

Doritorii de a ocupa această parochie sunt avisati a-și înainta recursurile lor ajustate cu documintele pre-scrise de Statutul organic și §-lui 15 lit. b) din Regulamentul congregual pentru parohii, la subsemnatul în Oradea-mare până în 12/24 Aprilie 1897; érá recurenții cu observarea §-lui 18 din Regulament u se se prezenteze în sânta biserică din comuna amintită, pentru de a-și areta desteritatea în celea ceremoniale și oratorie.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățator la una școlă inferiôră paralelă de classa primă în comuna Șiria, (R.-Világos) pe basa ord. Ven. Consistoriu gr. ort. aradan de dto 18/30 Ianuarie Nr. 21/1897 se escrie de nou concurs cu termin de alegere pe ziua de 27 Aprilie (9 Maiu) a. c. Emolumintele legate cu acest post sunt:

a) salariu anual în bani 400 fl. v. a.

b) Cuartir liber cu grădină, eventual pentru aceste relut anual în bani, amésurat referințelor locale conform înțelesului §-lui 43 din „Regulamentul pentru învățământ“

c) 12 orgii lemne pentru foc, dintre cari 6 orgii pentru învățator și 6 orgii pentru încăldirea salei de învățământ.

d) 35 fl. pentru curatoratul școlii, pentru care padimentul la sala de învățământ tot la 2 septămêni să se șurluéscă și de un metru dela padiment în sus să se vârúéscă și pre an de trei ori totă sala de învățământ să se vârúéscă, acesta sumă se oferéză învățatorului ales, numai în casul acela, dacă va primi pe sine curățitul salei de învățământ în modul espus.

e) paușal de scripturistică personală 5 fl. er de spesele conferențiale să va îngriji comitetul separat conform §-lui 6 punct VII din „Manuducere.“

Recurenții trebuie să documentezé cvalificațiunea lor cu testimonii legale despre absolvarea cel puțin a or 4 (IV) classe gimnasiale, reale ori civile, și cu absolutor preparandial și atestat despre depunerea esamenului de cvalificatiune înțelesul § 60 din „Regulament pentru învățământ“ și a concludului sinodal Nr 80 ex. 1883.

Cei cu cvalificațiune mai bună să vor bucura de preferință.

Alesul învățator este deobligat a conduce corul vocal al tinerimei din loc și sé instrueze acel cor după note; mai departe e îndatorat cumcă când este septémênar și în caz necesar sé implinéscă cântările bisericéști în strană.

Recurenții sunt invitați, cumcă recursurile lor bine instuate se le succérnă Dlui protopresbiter tractual ca inspector școlar Georgiu Popoviciu în Șiria (R.-Világos) până în 23 Aprilie (5 Maiu) 1897 inclusive.

Mai departe recurenții sunt poștiți a-sé înfătoșa în comună la s. biserică într'o deminecă ori sêrbătoare mai nainte de ziua alegerii cu 8 zile spre a-și dovedi desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului paroch. ținută în Șiria la 2/14 Martiu 1897.

Stefan Antonescu, m. p. Vasile Popoviciu, m. p. președinte notar.

În conțelegere cu: GEORGIU POPOVICIU, prot. inș. școl.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de preot în a treia parochiă de classa primă din comuna Șiria. devenită vacantă pe basa ord. Ven. Cons. gr. or. român aradan de dto 15/27 Ianuarie nr. 149/897, se escrie concurs nou, cu termin de alegere pe ziua de 15/27 Aprilie a. c.

Recurenții sunt invitați a-și instrua recursele lor conform §-lui 15 lit. a) din „Regulamentul pentru parochii”, și a-le substerne P. On. Domn Georgiu Popoviciu, protopresbiter în Șiria (R.-Világos) până la 12/24 Aprilie 1897 inclusive.

Recurenții sunt poștiți a-sé infățișa în comună la S. Biserică într'o zi de sârbătoare ori Duminecă, înainte de ziua alegerii cu 8 zile, spre a și dovedi desteritatea în cântare tipic și oratorie, conform §-lui 18 din „Regulamentul pentru parochii”.

Cel ales e deobligat a predica totdeauna la s. Liturgie când e săptămânari, mai departe — alesul e îndatorat a suplini în serviciile preoțești pe părintele protopop, paroch, în casurile — când acesta e ocupat cu agendele oficiöse ca protopresbiter și inspector școlariu.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută la 2/14 Martie 1897.

Stefan Antonescu, m. p. *Vasile Popoviciu, m. p.*
președinte notar.

În conșelegere cu: **GEORGIU POPOVICIU**, m. p. protopresbiter.

—□—

Conform ordinațiunei Venerabilului Consistoriu dttó 4/16 Ianuarius 1897 Nr. 50 ex 1897, sé escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala rom. gr. ort. din **Sân-Nicolaul-mic**, protopresbiteratul Lipovei cu termin de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele anuali împreunate cu acest post sunt: 1) In bani gata 400 fl.; 2) 8 orgii de lemne din cari 4 pentru învățator, ér 4 pentru încăldirea salei de învățământ; 3) pentru participarea la conferințe 6 fl.; 5) Pentru scripturistică 5 fl.; 5) Cortel liber, în edificiul școle constatatoriu din 2 odăi, culină, și câmară, grajd, șopru și două grădini de legumi, una intravilană și alta estravilană; 6) Dela înmormentări unde va fi poștit va prim 50 cr. pentru care remunerațiune va conduce și strana; 7) Pentru serviciu la școlă (familiar) se va îngriji comuna bisericescă.

Dela recurenții se pretinde: Absolutoriu preparandial, Testimoniu de cualificațiune învățătorescă și din limba maghiară, Testimoniu că a absolvat câteva clase gimnasiale, reale ori civile, și alte documente ce le-ar avé.

Recurenții sunt avisați: ca recursele lor ajustate conform recerînțelor legali, adresate comitetului parochial din **Sân-Nicolaul-mic**, sé le subscernă subscrisului protopresbiter și inspector școlar în Lipova (Lippa, Temes. m.) precum și a se presenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare în Sta biserică, spre a-și aréta desteritatea în cele rituale.

Se notifică, ca acei recurenți, cari vor dovedi cualificațiune mai superiôră, și că posed desteritate de a conduce corul vocal, vor fi preferiți.

Sân-Nicolaul-mic 23 Februaru (7 Martie) 1897.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu: **VOICU HAMSEA**, m. p. protopop, inspector școlar.

—□—

Nr. 1874. Pl. 1896.

Consistoriul subsemnat, pe baza hotărîrei comitetului protopresbiteral concerninte de datul 17/29 Decembre 1896 pentru deplinirea postului de protopresbiter în protopopiatul **Beliului**, devenind vacant prin pensionarea protopresbiterului **Petru Suci**, amésurat Regulamentului congresual, escrie concurs cu terminul de **30 de zile** computate dela prima ziua ce urmöză după

ântăia publicare a acestui concurs în fôia oficiôsă diecesană „Biserica și Școala”.

Emolumintele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Birul protopopesc, dela parochiile mai de frunte la număr 13 câte cu un cubul de cereale, éră dela 27 parochii ori filii mai slab dotate câte cu două măsuri (2 vici) cereale, — care tôte la olaltă fac 26 cubule și 2 măsuri, prețuite în câte 5 fl. cubul, dau suma de 192 fl. 50 cr.

2. Competințele anuale dela 32 comune bisericesci cu câte 5 fl. dela una pentru visitațiunile canonice, fac la olaltă 160 fl.

3. Ajutoriu respective cuota anuală a protopresbiterului 400 fl. din care sumă alesul va avé a da în tot anul protopresbiterului pensionat **Petru Suci** până va fi în viață 200 fl.

4. Venitul parochiei protopresbiterale **Ucuriș** face anualminte 600 fl.; aci sé notează că dările pentru pământul parochial le solveșcă parochia **Ucuriș**, — astfelu emolumintele tôte împreună dau o sumă totală de 1292 fl. 50 cr.

Aspiranții la acest post de protopresbiter sunt avisați a-și presenta recursele instruate cu tôte documintele necesari la subsemnatul Consistoriu în terminul susespus; éră recursele sunt a se instrui cu documintele despre cualificațiunea normată prin §. 53 din Statutul Organic și prin concludus congresual de sub. Nr. 111 din anul 1888 și anume:

a. Testimoniu de cualificațiunea preoțească pentru parochiile de prima clasă.

b. Testimoniu despre depunerea esamenului de maturitate.

c. Atestat oficios despre aceea, ca recurintele au implinit cel puțin cinci ani în serviciu bisericesc séu școlar cu succes deplin multămitoriu și că prin zel și diligență s'a distins în rezultatul activității sale pe terenul bisericesc ori școlar.

Dat din ședința plenară a Consistoriului ort. rom. din Oradea-mare, ținută la 18 Februaru (2 Martiu) 1897.

Iosif Goldiș, m. p.

archimandrit, vicariu episcopesc.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Nr. 777/1897.

Pe baza concludusului sinodului parochial gr. or. din **Coșteiu-mare**, sé escrie concurs pentru zidirea unei biserici nouă și a unei case parochiale în parochia **Coșteiu-mare**, spre care scop sé va ținea licitațiunea minuendă, în școala gr. or. română din acea parochie, **Duminecă în 16/28 Martie a. c.** la 3 ore după amézi.

Prețui de esclamaré, pentru ambe zidirile este de 8327 fl. 75 cr. pre lêngă materialul deja procurat de parochie.

Planul, specificarea speselor și celelalte condițiuni sé pot vedea, ori când, la parochul local **Adam Groza**.

Comitetul parochial își rezervă dreptul a se pronunța asupra ofertelor după licitațiune.

Doritorii de a îndeplini acele zidiri, au a se presenta la terminul mai sus indicat, la licitațiune și a depune un vadiu de 10%, dela prețul esclamarii.

Arad, din ședința consistorială dela 1 Martie 1897.

Consistoriul gr. or. rom.
al Aradului.

—□—